

**Sustavi
za praćenje i vođenje procesa**

Branko Jeren i Predrag Pale

Fakultet elektrotehnike i računarstva
Zavod za elektroničke sustave i obradbu signala

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Upravljanje projektima

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

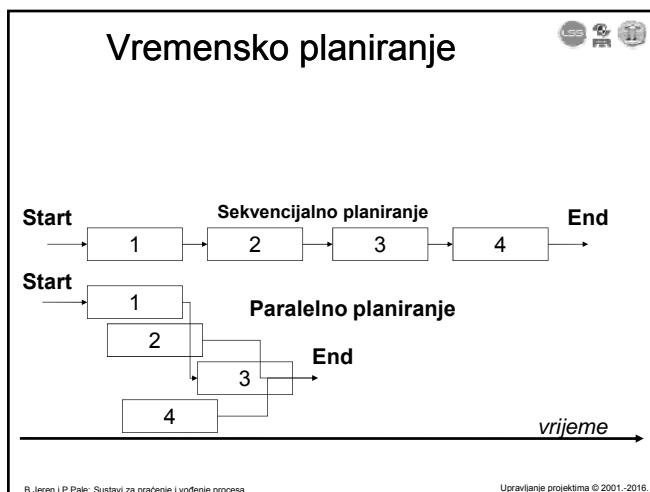
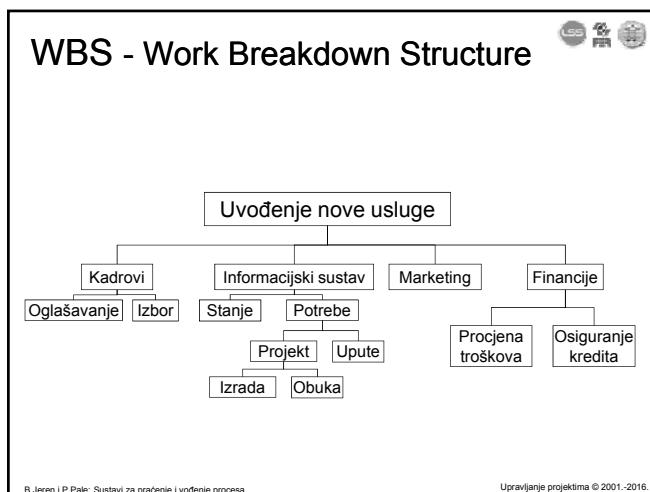
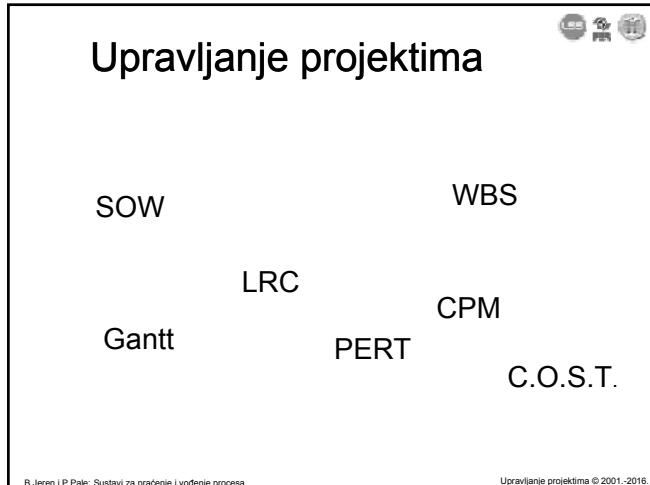
Upravljanje projektima

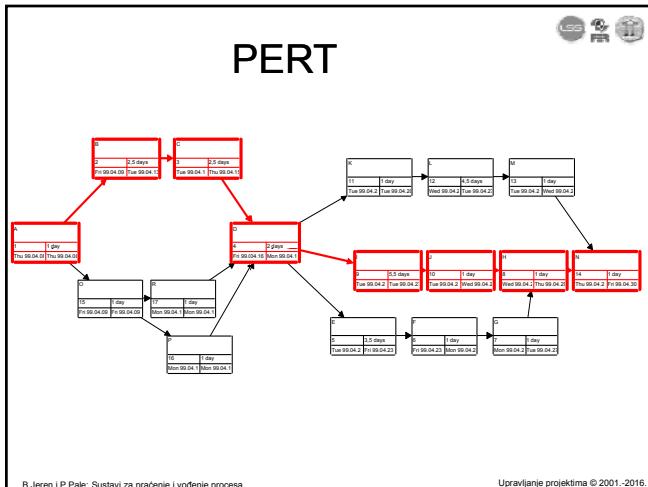
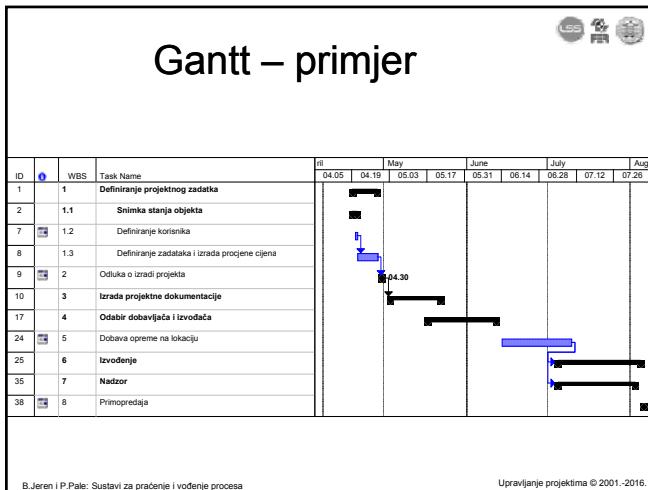
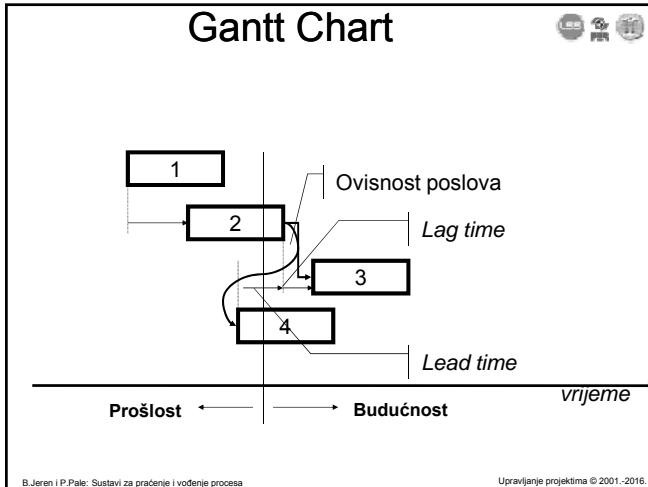
- postoje brojne metode:

PMI	IPMA	
PMBok	PMP	PRiSM
PRINCE2		
Agile	MSF	Lean
Scrum		
- ali svima je ista suština i glavni princip

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

PERT & CPM

- **PERT** - Program Evaluation & Review Technique
- **CPM** - Critical Path Method

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vodenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Prvo da vidimo ....

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vodenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

U čemu je bit?

Što je to projekt?
Kakvi projekti postoje?
Kako se pravilno vode?
Kakvi ljudi trebaju za uspješan projekt?

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vodenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Što je to projekt?

Kako se razlikuje od drugih poslova?

- svaki posao koji nije rutinski
    - čak i rutinski posao ako ga radimo
      - prvi puta
      - u posebnim okolnostima
  - posao s definiranim početkom i krajem
  - posao s definiranim:
    - početkom i krajem
    - djelokrugom
    - ciljevima (i rezultatima)
    - resursima (uključujući novac)

B. Jeren i P. Pale: Sustavi za praćenje i vodjenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016

Kakvi postoje projekti?

Fizički (tehnički)

Izgradnja
novog krila zgrade

Nova recepcija

Izbjnova oštećene građe

Mješani
sustavi i liud

- Novi HW i SW sustav
- Novi poslovni SW
- Novi sustav financiranja

Ne-fizički (behavioral)

Školovanje zaposlenika Unaprijeđenje kvalitete Promjena u organizaciji

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016

Kakvi postoje projekti?

mikro
mali
srednji
veliki

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016

Mikro projekti

- trajanje: minute, sati
  - novci: zanemarivi
  - ljudi: samo ja

“promijeni žarulju”
“preselimo policu s knjigama”
“sutra je ispit”

metoda:

- “just do it”
  - “bez razmišljanja”

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016

Mali projekti

- trajanje: nekoliko dana do nekoliko tjedana
  - novci: mali
  - ljudi: poneki pomagač

“preselimo stan”
“instaliraj server”
“organizirajmo tulum”

metoda:

- malo planiranja
  - ponešto pripreme
  - poneko dogovaranje

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektnima © 2001.-2016

Srednji projekti

- trajanje: nekoliko mjeseci
  - novci: mali do srednji
  - ljudi: nekoliko članova tima

“napišimo program za evidenciju časopisa”
“napravimo uređaj za XYZ”
“preuredimo totalno kuću”

metoda:

- projektni zadatak
  - primopredajni protokol
  - redovito dogovaranje

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016

Veliki projekti

- trajanje: mjesecima, godinama
- novci: veliki
- ljudi: desetine, stotine, tisuće
tim ili više timova

“izgradimo novu zgradu”
“sagradimo informacijski sustav (srednje ili velike) organizacije”
“napravimo potpuni novi električni automobil”

metoda:

- temeljita definicija zadatka i ciljeva
- studija izvodljivosti
- idejno rješenje
- izvedbeno rješenje
- ugovori, primopredajni protokoli

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektnima © 2001.-2016.

Koji su problemi s projektima?

- projekti **kasne**
- na kraju **koštaju više** od planiranog
- **kvaliteta rezultata je manja** od očekivane
- količina rezultata je manja od očekivane
- naručitelj **mijenja zahtjeve**
- nije **jasno što** naručitelj **želi**
- **rokovici** su nerealno **kratki**
- **resursi** su **nedovoljni**
- pojavili su se **neočekivani problemi**
- tek na kraju je jasno da je **ideja bila pogrešna**

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektnima © 2001.-2016.

Statistika IT projekata

- 80 - 90 % ne ispunji ciljeve
- 80 % kasni
- 80 % premašuje budžet
- 40 % propada ili se napušta
- manje od 40 % definira potrebna školovanja i znanja članova tima

Business & Technology

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektnima © 2001.-2016.

Rješenje !

**Make agreement
and respect it.**

Guy Mollet

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Rješenje za probleme

Certificate

1. napišite što treba napraviti
– i svi neka potpišu
2. dogovorite kako će se provjeriti je li uspjelo
3. redovito provjeravajte napredak
4. rastavite veliki posao na više manjih
– i provjeravajte napredovanje
5. temeljito planirajte
6. planirajte i nepredviđeno
7. profesionalni nadzor izvedbe

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Kako se ispravno vodi projekt?

Dosljedno provodeći **postupke**
Precizno vodeći projektnu **dokumentaciju**
Angažirajući iskusne **profesionalce**

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

POSTUPCI

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Petodijelni model upravljanja projektima

```

graph TD
    A([Zahtjevi naručitelja]) --> B[Planiranje 1]
    B --> C[Organizacija 2]
    C --> D[Upravljanje i vođenje 3]
    D --> E[Kontrola 4]
    E --> F[Reprogramiranje]
    F --> B
    D --> G[Izvještavanje 5]
    G --> B
    D --> E
  
```

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Planiranje projekta počinje od svrhe

Razlika između svrhe i cilja

- svrhom definiramo **ŠTO** želimo postići
- ciljem razrađujemo **KAKO** ćemo to postići

Svrha	
Cilj	Cilj
Projekt	Projekt
Projekt	Projekt

Cilj			
Projekt	Projekt	Projekt	Projekt
Projekt	Projekt	Projekt	Projekt

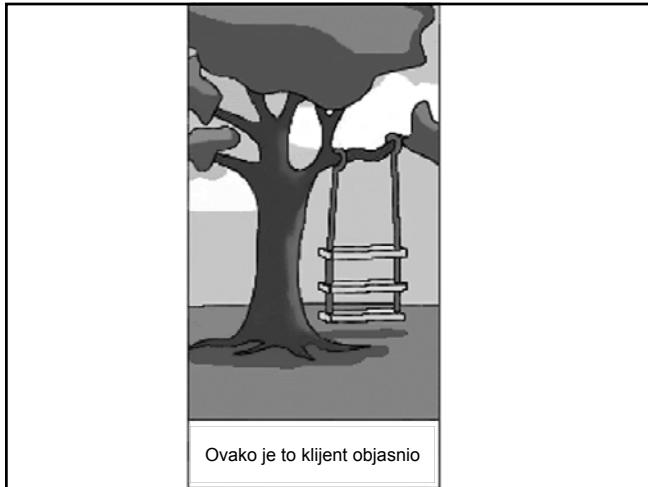
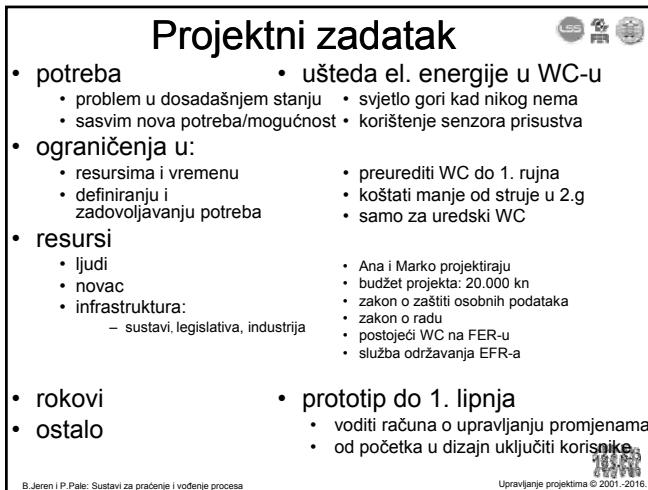
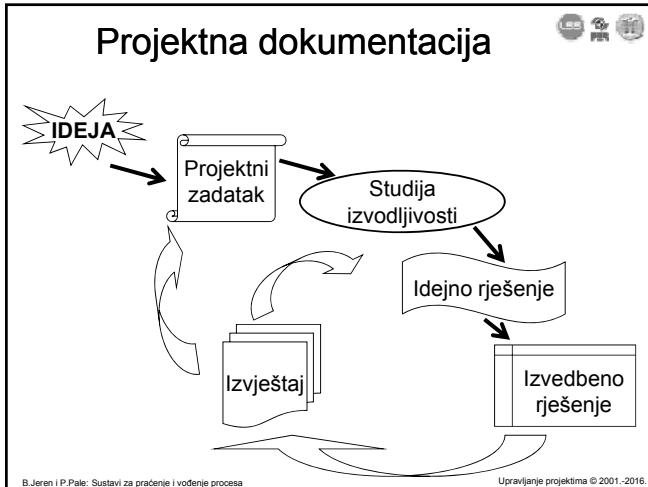

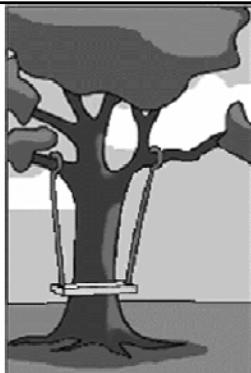

Ovako je voditelj projekta razumio želju naručitelja

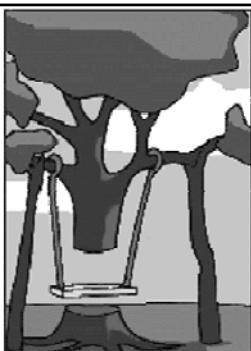

Ovako je projektirano

Ovako je izvedeno

Ovako je opisivano

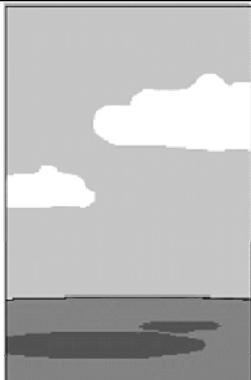

Ovako je dokumentirano

Ovako je opremljeno

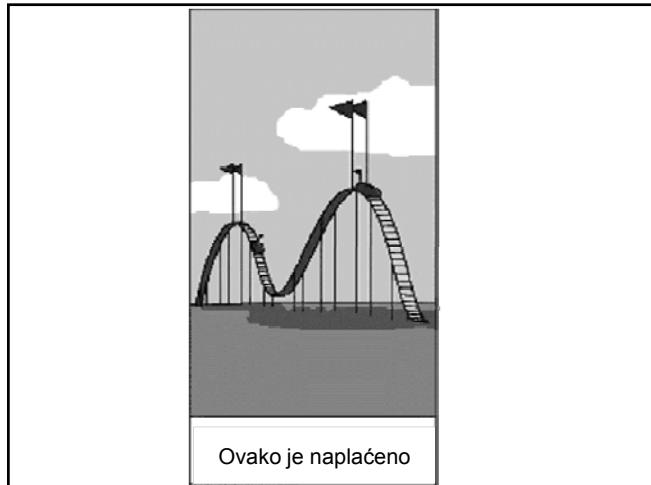

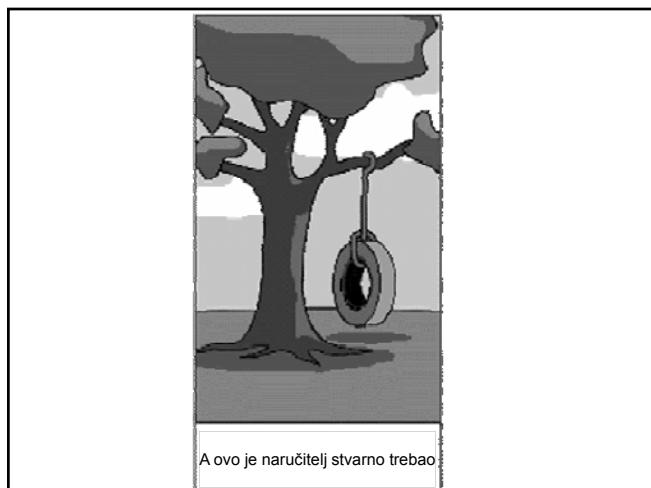

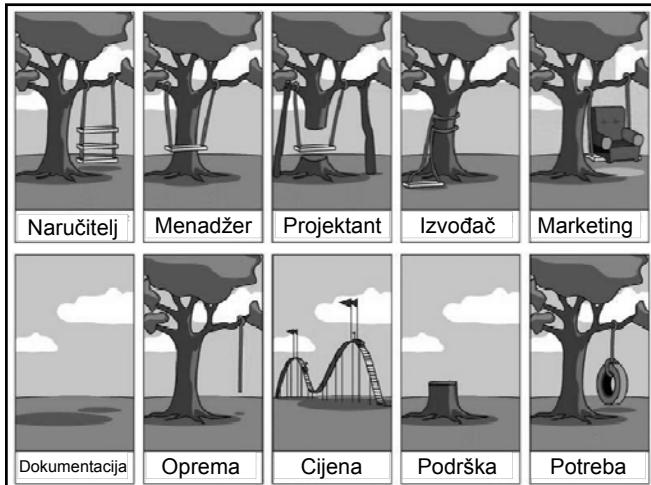

Odgovornost naručitelja

- **naručitelj** najčešće **dobiva** ono **što traži**
  - ako **ne zna** što traži, ne zna ni što će dobiti
- naručitelj mora **definirati** što želi
  - definirati **rezultate** i njihova **svojstva**
  - **sredstva**
  - **vrijeme** (s točnim datumima)
- ako naručitelj tijekom projekta **traži promjene**
  - mora biti **spreman**
    - podnijeti **troškove** tih promjena
    - na **produljenje** rokova

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

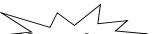

Studija izvodljivosti

Parametar	Kriterij 1			Kriterij 2			Kriterij 3		
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Bezroba	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Knjiga	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Ugovor	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Projekt	5	4	3	2	1	0	-1	-2	-3
Osoba	3	2	1	0	-1	-2	-3	-4	-5
Obra	8	7	6	5	4	3	2	1	0

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Tablica studije izvodljivosti

Studija Izvodljivosti za projekt XYZ

Parametar	Rješenje 1	Rješenje 2	Rješenje 3	Rješenje 4
Brzina	1	5	4	2
Složenost	3	5	2	3
Cijena	5	2	4	5
Tajnost	3	2	3	4
Zahtjevnost	1	2	4	5
Održavanje	3	1	4	1
Ukupno	16	17	21	20

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vodenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Idejno rješenje

- odabrani koncept/model/rješenje/alat
  - definiranje prednosti i nedostataka
- ciljevi
  - SMART
- faze
- rokovi
- primopredajni protokol
  - kako ćemo znati da je posao obavljen?
- ograničenja

Projektant

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vodenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

SMART cilj

- **S**pecific
- **M**easurable
- **A**chievable
- **R**esource bound
- **T**ime constrained

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vodenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

SMART cilj

- **Specific**
    - konkretn, prepoznatljiv, upotrebljiv
    - nije općenit, "ideološki", načelni
    - "povećati plaće" umjesto "poboljšati život"
  - **Measurable**
    - mjerljiv rezultat
    - može se provjeriti je li i u kojem stupnju ostvaren
    - "za 30% zaposlenih povećati plaće 10%" umjesto "većini bitno povećati"
  - **Achievable**
    - ostvarljiv s raspoloživim resursima
    - u zadanim vremenu

B. Jeren i P. Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektilma © 2001.-2016

SMART cijl

- Resource bound
    - računa na realno raspoložive resurse
    - jasno definira potrebne resurse
    - "za 30% zaposlenih povećati plaće 10% smanjenjem troškova poslovanja"
  - Time constrained
    - ima definirano konačno vrijeme za ostvarenje
    - za složene ciljeve rastavljeno na faze
    - "za 30% zaposlenih povećati plaće 10% smanjenjem troškova poslovanja u slijedeće dvije godine rastom od 0,5% mjesечно"

B. Jeren i P. Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektilma © 2001.-2016

Izvedbeno rješenje

- projekt/shema/nacrt
  - specifikacije
  - detaljni timeline
  - primopredajni protokoli
    - za svaki segment/fazu/proizvod
  - “bilo tko” (stručan) može izvesti projekt
    - korištenjem izvedbene dokumentacije

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2010.

Izvedbeno rješenje za SW

- korisničko sučelje
  - navigacija
  - interakcija
  - signalizacija
- model baze podataka
- izlazni podaci
  - sadržaj i oblik
- algoritmi
  - razrađeni sustav izbornika
  - nacrtani svi ekran i forme za unos podataka
  - ER model
  - nacrtani svi ispisi
  - definirani svi izračuni

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Dakle ...

Uspjeh projekta jamči dokumentacija

- ideja
- projektni zadatak
- studija izvodljivosti
- idejno rješenje
- izvedbeno rješenje
  - primopredajni protokoli

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

LJUDI

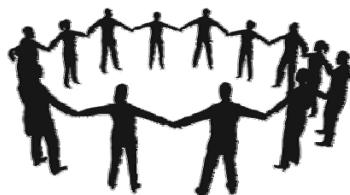

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Projekt čine i ostvaruju ljudi

- timovi
- partneri
- dobavljači
- naručitelji
- korisnici
- sponzori
- investitori
- javnost

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

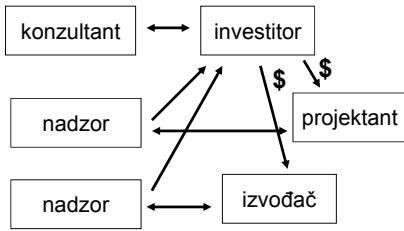

Subjekti

- investitor
- konzultant
- projektant
- nadzor
- izvođač
- projektni tim

B.Jeren & P.Pale: Sustavi za vođenje i praćenje procesa

Upravljanje projektima © 2000.-2013.

Konzultant

- temeljna mu je uloga **štitići investitora/naručitelja/korisnika**
- pomaže **napraviti** projektni **zadatak**
  - mora se **uživjeti** u investorove snove
  - te **upoznati** njegovu struku, organizaciju, posebnosti
- **nadzire**
  - projektanta
  - a može i izvođača
- mora poznавати struku koja izvodi projekt
  - imati bogato **iskustvo**
  - provjerljive **reference**
- mora uživati potpuno povjerenje investitora

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Projektant

- mora biti **stručan** za izvođenje projekta
- radi na temelju **projektnog zadatka**
- nejasnoće raščišćava s konzultantom
  - a ne investitorom
- može biti **nadzor** izvođaču
- **izvođač ne smije** biti projektant
  - jer ne može štititi interes investitora

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Nadzor

- neprekidno **nadzire** izvođenje
  - što uključuje dobavljače
- **daje upute i tumačenja** izvođaču
- nejasnoće raščišćava s projektantom i konzultantom
- jedini **ima pravo** naložiti izmjene projekta
  - nakon što investitor potpiše suglasnost
    - s time da ga nadzor upoznaje s cijelokupnim posljedicama
- konzultant nadzire projektanta
  - može nadzirati i izvođenje
- projektant može nadzirati izvođenje
  - ili to radi konzultant
  - ili profesionalni nadzorni organ
- **nadzor mora biti vrlo iskusna**
  - i neupitne moralnosti

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

NASILJE NAD PROJEKTIMA

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa

Upravljanje projektima © 2001.-2016.

Što da radite kad vam ...

- postavljaju **nemoguće rokove**
- ne daju **dovoljno novaca**
- **mijenjaju ciljeve** tijekom projekta
- **nemate** dovoljno ljudi
- **netko** drugi **sastavlja** projektni tim
- **nameću** izvođače, dobavljače, partnere
- ...

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.

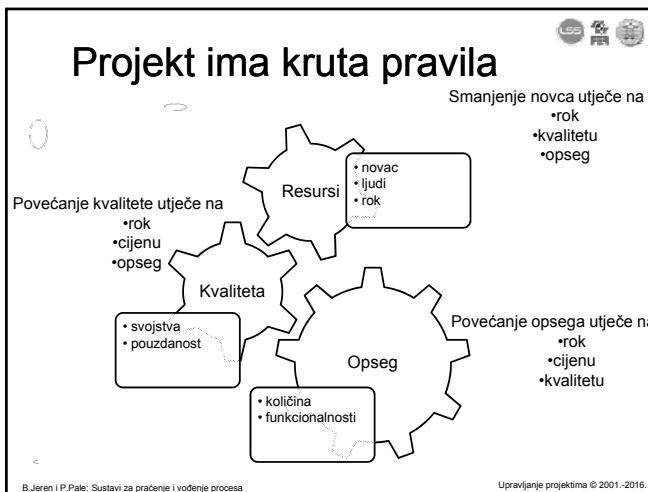

Što da radite ...

- ako uočite nasilje nad projektom?
  - napišite svoja zapažanja i predviđanje što će se dogoditi
    - porast cijene, produljenje roka, pad kvalitete, ...
  - dostavite odgovornima za projekt
    - u pisanim oblicima, s potvrdom prijema
    - čim prije, svakako PRIJE nego se posljedice uoče
- ako ste prisiljeni prihvatići "silovani" projekt?
  - napišite svoja zapažanja i predviđanje što će se dogoditi
  - pokušajte se osigurati od rizika

B.Jeren i P.Pale: Sustavi za praćenje i vođenje procesa   Upravljanje projektima © 2001.-2016.
